

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanulóknak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., félooldal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:

Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők

Honvédeink dicsősége.

— Harctéri levél. —

A mi 31. honvédezredünknek hősi küzdelmeiről a Veszprémi Hírlap folyó évi 23. számában megjelent közleményt örömmel és büszkén olvastuk. Kavernánk gyér világításán át is felragyogott általa a mi szemünk és a képzelet utján forróbb lett a szívünk, mint a leghevesebb csata napján.

Hálásan köszönjük azt a kedves figyelmet, hogy e lapot nekünk számos példányban megküldeni szives volt. Sokat olvastunk, mert jól esett éreznünk azt, hogy minket otthon megbecsülnek. Pedig ugyis tudjuk ezt és mégis jól esett. Hogyne becsülnének. Hiszen mi is voltunk otthon és a mi szívünk is mindig telve volt meleg szeretettel a messze idegen földön harcoló honfitársaink iránt. Féltettük életüket és büszkék voltunk rájuk. És csodálatos, hogy itt meg az otthonért, a hazáért aggódva harcolunk és mennél továbbra szoritjuk vissza ellenségeinket a haza földjéről, annál bizonyosabbak vagyunk a győzelemben és ... a békében. No, de addig még kitartás, ismét és újra kitartás.

Veszprém városnak arról a szép elhatározásáról, hogy ezüst kürtöt ajánlott fel

ezredünknek a konstanjeviczai május 23-ki győzelme emlékeztetőre, mi itt sokszor s büszkén elbeszélgettünk egymás között és ahhoz a leírásához, melyet a nekünk megküldött lapban olvastunk, kiegészítésként elmondok még egy pár részletet.

Május 23-án éjjel az ellenség heves tüzérési tűz alatt tartotta az összes vonalainkat. Kavernáinkat ágyu- és aknalövedékek zápora árasztotta el. A pergőtűz állandósult és dörgése, sivítása a fékevesztett elemek legvadabb tombolásává fokozódott. Füst, por és vas mindenfelé. Egy-más szavát sem hallhattuk, egymást sem láthattuk. Gyertyáinkat, lámpáinkat eloltotta a légnyomás.

Mindnyájan tisztában voltunk azzal, hogy a legfélelmetesebb támadás viharzott le ránk. Istenfélelemmel, hazaszeretettel a szívünkben lapultunk meg fejedékeinkben, megadva magunkat sorsunknak. Fegyverünket kezünkben szorongatva, vártuk azt a pillanatot, amidőn eljön a vége ennek a rettenetes tüzelésnek és utána előzőnk állásainkat hirtvány ellenségeink. Ha mi ezt a pillanatot megérjük: már győztünk is; szemtől-szembe jutva velük, keményebb a magyar szív az olasz acélnál.

Délelőtt 10 óra tájban a kavernánk bejáratánál állandóan felrobbanó ellenséges

aknák tüzetől meggyulladt a bejárat faburkolata, égtek a tartógerendák is. Ezt nagy küzdelemmel eloltottuk és a kavernában felgyülemlött füstöt kihajtottuk. Ugyanez déli 12 óra tájban megismétlődött.

Délután 3 óra tájban az ellenséges tüzérség, mely eddig a mi vonalainkra zúdította a tüzet, hirtelen a hátrább fekvő vonalakra irányította azt és nyomban elkövetkezett az olasz gyalogsági támadás. A mi századparancsnokunk Támer 31-es főhadnagy úr, tájékozódni, puskával a kezében, felrohant a kijáratához. Ekkor már az olaszok közvetlen a kaverna közelében voltak, a kijárat felé tüzeltek és oda kézigránátokat dobálták. Ebben a pillanatban robbant fél a kavernában egy ellenséges kézigránát, melytől többen súlyosan megsebesültek. Támer főhadnagy ur, a már sebesült Ludasi hadapródjelölt és néhány ember a kijáratnál tüzelve harcolt és bár a főhadnagy ur mögött többen megsebesültek, ő sértetlen maradt. Ekkor tüzünket névszerint maga mellé szőlítva, kiadta azt a parancsot, hogy vele együtt kézigránáttal rohamra megyünk a tőlünk nem messze gyülekező olaszok ellen s a kavernában levők utánunk roharnak azonnal.

Erre kitörtünk; kézigránátjainkat az olaszok közé röpítve, szuronyrohammal és

A kath. autonomia szervezése.

— Radovics László. Budapest, a Szent-István-Társulat bizománya. Ára 6 korona. —

Sokat beszélnek és innak napjainkban a kath. autonomiáról. Valósággal jelszóvá vál az autonomia, amelyet kérni kell, amelyért harcolni kell, vagy amitől félni kell, vagy amit meg kell akadályozni, aszerint, ki hogyan vélekedett az autonomiáról. Mert ez a szó egy sereg különböző fogalmat takart. Különböző egyének teljesen eltérő alakban képzeltek el maguknak egy katolikus önkormányzatot; s aszerint, amint a távoli ködében feltűnő autonomia-délibáb kedvező vagy kedvezőtlen arcot mutatott az illető egyén képzelőtehetsége előtt, óhajtott azt, vagy félve fordult el tőle. Az ember végre is zavarba jött, az autonomia-kaoszban elveszítette az élelétását és nem tudott helyes véleményt alkotni magának a kath. autonomiáról.

Ebben a sötét kaoszban gyújt fáklyát Radovics könyve, melyet mindenkinek el kell olvasni, ha a kath. autonomia hetvenéves kérdéséhez okosan akar hozzájárulni.

Hat nagy fejezetre osztja a szerző művét. Az elsőben általánosságban szól az autonomia kérdéséről, megjelöli röviden az eddigi eredménytelenség okait s az autonomiai mozgalmak helyes irányát, midőn kimondja, hogy az autonomiának az egyházi jogfeloldás természet szerű eredményének kell lenni, az egyház törvényhozói intézkedéseiből kell kifejlődni s csak „így lesz oly autonomia, mely teljesen az egyház talajából, lelkéből és szelleméből fakad s amely nem fog ellentétbe helyezkedni az egyházi jogi szervezettel”. (6. old.)
A második fejezetben „Az autonomia lé-

nyege” cím alatt az autonomiáról, mint egyházi jogi intézményről értekezik s minden oldalról megvilágítja azt a kérdést: közjogi, vagy egyházi jogi intézmény lenne-e a létesítendő kath. autonomia? Szerzőnek az a felfogása, hogy egyházi alapon kell kifejleszteni egy autonomiai szervezetet s ehhez nem szükséges megvárni még az előleges becikelyezést sem. „Nincs egyéb hátra, mint az, hogy akár az apostoli szentszék, akár a nemzeti zsinat vagy a püspökök külön, akár a szentszék rendelkezésén alapuló közös intézkedése által, kérjük a rendszeres hitközségi, egyházmegyei és végül az országos autonomia (helyesebben egyházképviseleti) szervezet létesítését, mely által a híveknek közreműködése, támogatása, az egyházi háztartás szükségleteinek a hívek által való rendszeres ellátása, a hívek szolgáltatásának rendezése folytán biztosítva lenne.” (51. old.)

Az autonomia szervezése csakis ebben a formában kívánatos, mert a híveknek az egyházi tekintély és joghatóság képviselőivel szembehelyezkedniök nem szabad. Az állami törvényhozás részéről semmi más nem volna szükséges, mint az, hogy ezen egyházi alapon kifejlesztett autonomiát elismerje. A főkegyuri jogok rendezése a törvényhozással egyetértve az autonomia megszervezése után is következtethetik.

Az autonomiai mozgalmak történetét tárgyalja a III-ik fejezetben. Az 1848-iki alkotmányváltozás tette szükségessé egy kath. önkormányzat megalkotását. Ettől kezdve állandóan napirenden van a kath. autonomia kérdése, de a szürkét közt hányodó hajó mind a mai napig nem érhetett révbe. Szerzőnk itt részletesen ismereti és történeti kritikánk veti alá a főbb autonomikus mozgalmakat, báró Eötvös József és irányban tett lépéseit, az I. és II. autonomiai kongresszust s az eddig

megalkotott tervezeteket. Kritikájában mindig a fentebb körülírt egyházi autonomia lebeg szemé előtt s elsősorban egyházas szempontból bírálja a tervezeteket. Az autonomiai mozgalmak sikertelenségének legfőbb okát abban találja, hogy azt nem helyes uton s nem a helyes irányban keresték, midőn nem igyekeztek az autonomikus törekvéseket összhangba hozni a püspöki kar egyházas kezdeményezéseivel s az egyház jog követelményeivel.

Az autonomia feladatait (IV. fejezet) a következőkben állapítja meg: az egyház ügyei iránt való érdeklődés feikeltése a hívekben s ezáltal az egyház és a hívek közötti szorosabb kapcsolat megteremtése a hitközségi, egyházmegyei és országos autonomiai szervezet egyházas szellemű működése által. Továbbá a kath. oktatás és nevelés ügyének rendezése a népiskoláktól kezdve egész a legfelsőbbfokú oktatásig. Az egyházi adózás problémájának megoldása s a vele kapcsolatos kérdéseknek (kongrua, kegyuri viszony, stóla, papi nyugdíj stb.) rendezése; általában az egyházi vagyon rendszeres kezelése és felhasználása.

Mindenzen feladatok megvalósíthatók az egyházi alapon alulról kiépített autonomiában, tehát tisztára egyházi tényezőök bevonásával. Ha teremtünk ezen egyházas feladatok megoldására egy egyházi jogi autonomiát, könnyebben tárgyalnak a hatáskörébe utalandó egyéb jogokról s megfelelő törvényhozási intézkedésekkel a főkegyuri jogok rendezéséhez is könnyebben eljuthatunk.

Az autonomia alapelveit s az autonomia és a főkegyuri jogviszonyát fejtegeti a V. fejezetben, elsősorban mindig az egyházi jogon alapuló autonomiát s az egyházi jogi követelményeket tartva szemelőtt. „A szervezésben kifejezésre kell juttatni annak a megállapításnak is, hogy az autonomia

félelmetes „rajta”-val betörtünk az ellenség soraiba és ott a már utánunk sietett többi 31-essel 8—10 percig tartó kézitusában levertük az otlévő ellenséget, úgy, hogy a hátrább levő, körülbelül 100 főnyi olasz század megfutamodott. Ezekre rövid puszító tüzelést indítottunk, azután rögtön utánuk rohantunk és őket egy már az olaszok által majdnem elfoglalt saját vonalunkban utólérvén, az ott még néhány emberrel harcoló Retesán hadapródjelölt embereivel egyesülten, megkezdtük az olaszokat az árkaikból kiverni. A 31-es szuronya itt rettenetesen villogott. Olyan félelmetes, gyors és heves volt a küzdelem, melyhez hasonlót még nem értünk meg. Az emberek szurták, rugták, harapták egymást, félőrlülten és kérelhetlenül öldököltük nyomorult hitszegő ellenségeinket, úgy, hogy körülbelül 20 perc múlva eltiportuk annak négyzszerte nagyobb csapatát, 15 tisztet és körülbelül 200 embert foglyul ejtettünk. A foglyokat hátra irányítva, azonnal hozzáláttunk a visszafoglalt vonal megszállásához, vagyis készültünk a várható ellentámadáshoz, mely mihamar el is következett. Hirtelen 25—30 olasz repülőgépjelent meg felettünk és körülbelül 200 méternyire leereszkedve, gépfegyvertűzet és bombákat zúdítottak le ránk. A felénk rohamzó olaszokat tüzelésünkkel és egy oldalról kirendelt szakaszunkkal teljesen visszavertük. Ismét behozott a kirendelt szakasz vagy 20 foglyot. Ekkor az állásainkban jól befészkelődve, észrevette a parancsnokunk, hogy a szomszédos állástól egy jókora olasz csapat honvéd foglyokkal sietve, az olasz állások felé tart. Sok gondolkodásra nem volt idő. Parancsnokunk „fiuk utánam, ezeket kimentjük” kiáltással egy pillanat alatt rohamra vitt bennünket és midőn a közepükbe értünk, felelőnk kiáltotta: „Magyarok feküdjetek le, mert aki áll, arra lövünk.” A mieink a földre vetették magukat, mi

pedig gyors tüzelést zúdítottunk az álló olaszokra. Erre, midőn az olaszok is a magyarok közé feküdtek, rájuk rohanna, őket foglyul ejtettük és saját, mintegy 50 emberünket, közöttük Vargha és Rusznyák hadnagyot, Huber zászlóst és Zatkalik önkéntest diadalmasan kiszabadítottuk és velük a közelben levő első olasz állásba nyomban betörtünk, azt elfoglaltuk és ott befészkelődöttünk. A számos olasz foglyon kívül még 2 kisebb és 1 nagy géppuskát, igen sok töltényt és kézigranátót zsákmányoltunk.

Van még sok-sok ehhez hasonló 31-es elmondani való; de majd máskor. Most még csak a levellem elejéhez azt, hogy ezekben a hősiesség küzdelmekben elesett egyik jó bajtársam zubbonya alatti kis tarisznyájában — ott ahol értékes holmiját tartotta — megtaláltuk a sok olvasástól meggyűrődött Veszprémi Hirlapnak azt a számát, mely a mi „Honvédeink dicsőségéről” szól. Haza akarta vinni a falujába, hogy az otthoniaknak is elolvassa. Vele temették el. A Mindenható avval fogadta magához hős lelkét.

HÍVATALOS RÉSZ

Apáti kinevezés. Megyés püspök ur Öméltősága a kegyurasági-bemutatólevél alapján a *csatári javadalmas apátságára Polgár* Dénes győregyházmegyei áldozár, tb. kanonok, nagyecsenki plébánost kinevezte és neki a javadalomra való törvényszerű beruházást megadta.

Dispositio. Simon János somogytárnóczai házikáplán Lengyeltötüba kápláni minőségben áthelyeztetett.

Tanítói kinevezés. Czipszer Károly Zalagalsára, Leitner Istvan Szőlődra kántortanítókká kinevezettek.

Pályázat. A veszprémi püspök által fenntartott *gerézdi* róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetettük. Javadalma: megfelelő lakás, házi kert, törvényszerű fizetés. Köteleességei díjvelé szerint. A veszprémi püspök ur Öméltőságához címzett kérvények Veszprémben az *egyházmegyeyel hivatalhoz* november 30-ig küldendők.

Pályázat. A kovágórsi plébániához tartozó *Szepezd* községben (vasut-, hajóállomás) a kántortanítói állásra pályázat hirdetettük. Javadalma: három padlószoba, konyha, kamara, kert. 11 magyar hold 1024 □-l szántóföld adóterhelt, 10 hold erdőn legeltetési jog 106 □-l káposztáskert, a Ferenc József-alapból 47 K 50 f. Minden par után 1/3 pozsonyi mérő gabona, vegyes pár után 1/4 mérő, 16 m. dorong, vagy 12 m. hasábfá behordva. Borkollektív-váltás 20 K, lélekpenz s yarsarnapi iskolások után 56 korona. Balatoni halászat haszonélvezetéből 16 K. A vasut által a tanítói földkezből kisajátított részért járó összeg kamata 37 K 48 fill. Fizetési alap, mely kiegészítendő 488 K. Köteleessége díjvelé szerint. Pályázati határidő, próba és választás *december 6.* Kérvények *Cséby* János lelkészhez *Kövágóórs* (Zala megye) küldendők.

Pályázat. *Csesznek* (Veszprémm.) kántortanítói állásra pályázat hirdetettük. Javadalma: 10 kat. hold föld, párbérből 8 mázsa rozs 16 méter fa behordva, 146 kor. készpénz, stóla, kezdőfizetésig 817 kor. államsegély, 3 szobás jó lakás mellicshelyiségekkel. Mindennapi tanköteles 70. Köteleessége díjvelé szerint. Választás *december 6-án* délelőtt, személyes megjelenés kérietik. — Vasutállomás Veszprémmvársány. Megválasztottunk 70 kor. adatik köthetőségre és az állomástól ide kocsik. Idősebbek is pályázhatnak. Állás újre elfoglalandó. Kérvények a *csesznek* plébánia-hivatalhoz, u. p. *Magyarszentkirály* küldendők.

Pályázat. A *várpalotai* róm. kath. iskolaszék helyettes tanítónói állásra pályázatot hirdet. Fizetése 150 korona és butorozott lakás, fűtés címén 40 korona, összesen 190 kor. havonként. Háborus segélyt az iskolaszék azonnal megfolyamodja a megválasztott részére. Magántanításból (polgári leányiskolai magántanulók), különösen ha zongoratanításra vállalkozik, szép mellickéjövdelemre bizonyíthat. Csak okl. tanítónók pályázhatnak. — Pályázati határidő: 1917. november 24. Az állás

azonnal elfoglalandó. A kérvények az iskolaszékhez dr. *Fatér* István pápai kamarás, esp.-plébános címére Várpalota Veszprém m. (posta- és vasutállomás) intézendők.

Pályázat. A *vindornafoki* fiókegyház róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: lakás, mellicshelyiségek, 1248 □-l házikert, értéke 260 K; párbérbős, lélekpenz, 2400 □-l szántóföld, 3 méterföld hasábfá, stóla és alapítvány értéke 394 K; a többi államségély. Pályázhatnak temetések végzésére képes tanítónók is. Felszerelt, válszra szánt bélyeggel is felszerelt kérvények december 6-áig a plébánia-hivatalhoz, *Karmacs* (Zala m.) küldendők. Választás *december 9-én*, mely után a megválasztott köteles állását mielőbb elfoglalni és egyházmegyeyi „Gondviselés” segélyegyletbe belépni.

Ruhabeszerzési segélytöbblet kiutalása a tanítók részére. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur az alább megnevezett adóhivataloknál a felsorolt egyházmegyeyi r. k. tanítók részére a megfelelő ruhabeszerzési többlet kiutalása:

Marczali-i adóhivatalnál 162.123. szám alatt: Sáringer Kálmán Balatonberény 1200, Ladi János Mesztegyő 200, Pinter Vilmos Nemesvid 400, Füstös István Nemesdéd 200, Éberling Rezső Varászló 200, Varga Vendel Somogyimonyi 200, Mihálovich Béla Csakány 200, Karbuczy Mátyás Tapsony 1200, Récsy Ferenc Szenyér 800, Bódi József Fonyód 400, Rác Rezső Tikos 400, Veress Sándor Balatonszentgyörgy 200, Zsuhár Kálmán Vörs 400, Vörös István Somogyfajsz 600, Esküdt Mihály Libiczkozma 200, Darnay Lajos Nagyszakácsi 1000, Neumann József Nagyszakácsi 400, Vizi Géza Nagyszakácsi 400, Zsombólyi Sándor Sávoly 400, Öveges László Balatonkeresztúr 800, Farkas János Kéthely 800, Markovits Lajos Boronka 1000, Gasparics Ferenc Bize 200, Vindhoffer Ernő Gadány 600 K.

Csurgói adóhivatalnál 162.119. sz. alatt: Nagy János Csurgó 800, Gansler János Senta 600, Szolár Béla Miháldi 800, Grafits Lajos Sand 600, Boros József Gyékényes 600, Kovács Mihály Gyékényes 200, Steinhart István Bagolasancz 400, Dömölky László Somogyzentmiklós 200, Simon Lajos Szentmiklós 600, Winkler József Zakány 400, Kollár Alajos Somogybükkös 600, Réday Gyula Iharos 600, Dénes Gyula Berzence 400, Tordai István Berzence 200 K.

Kaposvári adóhivatalnál 162.120. szám alatt: Sipőtz Imre Zseliczkisfalu 600, Petery László Kaposkeresztúr 400, ifj. Csutoras Lajos Szentbalázs 1600, Vargha Lajos Kaposzentjakab 400, Strakovits Dezső Santos 400, Zajonc Gusztáv Cserénfa 400, Dely Ferenc Kaposzentbenedek 600, Horváth Kálmán Kiskorpad 400, Zaller József Mosdós 200, Paraghi János Nagyberki 800, Köves József Kisberki 400, Kovács Antal Zseliczkisfal 200, Horváth Géza Töröcske 600, Papay Sándor Hetes 600, Békly Gyula Juta 200, Meindl Dezső Csombárd 200, Egri Károly Somogyárd 400, Szondy Gyula Nagybjom 600, Jálics István Kadarkut 600, Göttmann Boldizsár Kercsefalu 200 K.

Lengyeltöti-i adóhivatalnál 162.122. sz. alatt: Hohner József Lengyeltöti 800, Hajdu János Kisberény 600, Török Pál Fonyód 200, Rác Mihály Béndekpuszta 200, Göndöcs Ferenc Somogyvár 600, Hasprai Károly Somogyváros 800 K.

Szigetvári adóhivatalnál 162.124. szám alatt: Schneckner Frigyes Szulok 400, Kovács László Dravaszentcs 400, Laczkovics Adolf Somogyhárságy 200, Kibinger Sándor Kishárságy 600, Frúhauf Ferenc Somogyapáti 600, Meinholdt Alajos Némethad 400, Németh Ferenc Patosfa 400 K.

Tabi adóhivatalnál 162.125. szám alatt: Szily Károly Ságvár 800, Bodosi Antal Nyim 200, Schmidt István Nagocs 600, Tóth András Zamárdi 600, Walz János Nagyberény 400, Vargha József Adánd 800, Anyos Ferenc Nemetegres 200, Fork József Zala 600, Mácsik Lajos Tab 400, Tihanyi István Balatonendréd 200, Szigeti József Kiliti 600 K.

— **Közlelmezésünk.** Mult számunkban megírtuk, hogy polgármesterünk a fővárosban járt közlelmezési ügyekben. Mert az 6-ebbeli sikereinek a közvetlen érintkezés a rugója. Ugy halljuk, érintkezett is az illetékes tényszerőssel s hozott is sok *igéretet*. Ez az általános szó azonban éppen nem azt jelenti, hogy csak *igéretben* gardszunk. Ellenkezőleg biztatás akar lenni, hogy a polgármester ismert agitációja, fáradhatlansága ezeket az *igéreteket* valósággá törekedjék varázsolni. Szeretnénk, ha azok a központi főfőura-ságok megértenék, hogy igazán a közérdek, a város sok ezer háztartásának fontos érdeke ölteti őt oly gyakran a manapság éppen nem kénytelen vonatra, hogy ezeknek az érdekeknek károskodó szöszöleje legyen. Biztatni szeretnénk őt, hogy azokat a jó egyéni tulajdonságokat, amelyek a közvetlen hivatalos érintkezésben is rokonszab-

az egyházi joghatóságától nvert megbízatás folytán, annak *nevében* és *hozzájárulásával* vegzi működését.” (138. old.) Csakis így illeszkedhetik be az autonomia az egyház jogi életébe. Az egyházi jogi alapon szervezett autonomia létesítését követni fogja a főkegyurui jogok rendezése, amely a törvényhozás és az autonomia *közöz* munkája lesz. Vázolja bővebben a főkegyurui jogok rendezésének módját. Megállapítja végül, hogy az autonómiának szervezésénél fogva egyházi jogi alakulásnak kell lenni, „a közjogi jellegét ennél fogva nem a szervezés ténye, hanem a szervezet elismerése, majd a főkegyurui jogok részleges átruházása adja meg az autonómiának.” 174. old.)

Az utolsó fejezetben bőségesen szól egy ideális egyházi jogi autonomia megszervezésének módjáról és rendes működéséről. Ismerteti az autonomia egyes szerveinek esetleges jogkörét. A püspöki tanács (a mai püspöki konferencia) mint az autonómiái szervezet legfelsőbb fokozata felveendő a szabályzatba. (181. old.) Bőven szól az egyházmegyeyi szervezetről is és hangsulyozza annak szükségességét. Jól tanácsokkal szölgöl az autonomia működését illetőleg. Végül a befejezésben azon reményeinket ad kifejezést, hogy a 70 éves mozgalomnak lesz annyi eredménye, hogy az autonomia gondolata hozzáidomul az egyházi szelleméhez és az valóban az egyház élő szervezetéből fog életre kelni.

Feltétlenül nagy érdeme a szerzőnek, hogy az autonómiát a lehető legegyszerűsabb szempontból vizsgálta meg s a tulajgósan kifejezett közjogi jelleggel szemben védelmezi az autonomia egyházi jogi jellegét. A magyar kath. egyház ügyére nézve nagy nyereség lesz, ha e könyvben hirdetett eszmék az éleles körben ismertté válnak s a gyakorlati életben is megvalósulnak. Gratulálunk a szerzőnek s művét minden helyes gondolkozású katolikus embernek a legmelegebben ajánljuk.

Dr. K. Gy.

H I R E K.

A nagykanizsaiak tisztelgése.

Az utolsó két hétben két fényes küldöttség tisztelgett a püspöknél. Az egyik Veszprém vármegye képviselői voltak Szász Károly képviselőházi elnök vezetésével, a másik Nagykanizsa város küldöttsége, mely elhozta az ősi egyházmegye legnagyobb városának hódoló üdvözlését. A küldöttségben, melyet dr. *Sabján* Gyula polgármester vezetett, részt vettek: P. *Börzsey* Tivadar plébános, *Horváth* György főgimnáziumi igazgató, dr. *Szeker* József kórházi főorvos, *Eperjesy* Gábor földbirtokos, *Halvax* Frigyes kamarai alelnök és *Halász* József erdőmester. A polgármester üdvözlő beszédében rövid jellemzéssel rámutatván Nagykanizsa hitéleti és kulturális jelentőségére és jövő törekvéseire, a város közönsége nevében kérte Ömeltőségét, hogy ezen nemes iparkodásukban engedje érezniök és tapasztalniök magas jóindulatát, kegyes támogatását. Az ősi egyházmegye legnagyobb városa hódol ma Meltőségod előtt, — mondotta — hogy Főpásztorra előtt tanúságot tegyen hitűségéről, a megyéspüspök iránt érző ragaszkodásáról és ama hő öhajjáról, hogy Meltőségodot mielőbb falai között üdvözölhesse és köszönthesse.

Ömeltősága válaszában biztosította a várost, hogy szíve összes híveiért, köztük elsősorban a kanizsaiakért is dobog. Meghatja a város ragaszkodása, hogy a nagy egyházmegye legszéléről siettek őt fölkeresni és meghatja a tudat, hogy a legtöbb katolikus hívőt számláló város nemes küldöttségét fogadhatja. Különösen jól esett szívének a polgármester ama kijelentése, hogy hitéleti és kulturális tekintetben a város nemcsak kér, de tudja és ismeri is kötelességét, melyet lelkesedéssel magáénak vall, s ez örömmel, reménységgel tölti el a jövőre nézve, hogy a kanizsaiakban szent és hazafias kötelességtudásuk magasiatán álló híveket és munkatársakat köszönthet.

A tisztelgetés után nagy figyelemmel érdeklődött ömeltősága a kanizsai viszonyok iránt, majd ebédben vendégül látta a küldöttség tagjait, kik elragadtatva a Főpásztor leereszkedő szívfőszágától és városunk érdekességeitől, a legjobb benyomásokkal eltelve vittek el a kanizsaiaknak a megyéspüspök ur üdvözlését.

— **Püspökünk látogatása.** A mult csütörtökön látogatta meg megyéspüspökünk Ömeltősága a helybeli anglikánsszónok intézetét. A magas vendéget a rendtagok fogadták, majd a lépcsőkön felállított növendékek sorfala közt a disztertembe vonult a püspök, hol kedves ünnepélyel tisztelték meg. Kedves szavak, zeneszámok s egy kis alkalmi szindarab tette változatossá a műsort. Az ünnepély végén *Engelhardt* Ferenc tanítónőképzőintézeti igazgató köszönte meg a főpásztor látogatását. Végül püspök ur szót szerettel a leánysereghez s főpásztori áldását adta a jelenlévőkre.

— **Te Deum.** A királynak az Isonzo-folyóból történt szerencsés kimenekülése alkalmából a hálaadást ma reggel fénylő órák tartják a székes-egyházban a katonák miséjével kapcsolatban.

— **Püspökünk távolléte.** Püspökünk tegnap délután Balatonfüredre utazott, hol tájékozódni kíván az egyházi viszonyok iránt. Innen Tihanyba megy *Halibk* Cyrián tihanyi apátur látogatására. Vasárnap délután Sümegre távozik, ahonnan szerdán délután tér vissza székvárosába.

— **Apáti kinevezés és megáldás.** Püspök ur ömeltősága a kegyurak bemutatott levele alapján *Polgár* Dénes czeni plébánost, győri székes-egyházi tisztelbéli kanonokot mult pénteki kelettel csatári javadalmas apáti kinevezte. A rákövetkező szombaton pedig a püspöki palota kápolnájában az investitúra megadásával kapcsolatban apáti avatta. *Hengge* Alajos volt csatári apát eltűnése után 29 évre sikerült a kérdést úgy rendezni, hogy az utód kinevezéséről szó eshetett. Ami most meg is történt. Az új apáturat szívesen köszöntjük.

— **Adomány.** Püspök ur Ömeltősága 2000 K-t adott át *Perényi* Antal kanonok-plébános kezébe, hogy azt a közelgő tél alkalmával a szegényeknek ruhával és cipővel való ellátására fordítsa.

— **Requiem Ferencz József királyért.** A püspök kar legutóbbi tanácskozásán egy határozott, hogy h. e. Ferencz József, volt apostoli királyunk halálának első évfordulója alkalmából az összes magyarországi székesegyházokban ünnepé-

lyes Requimet tartanak. Erre a jövő szerdán tartandó gyászistentiszteletre az összes politikai hatóságokat, valamint a katonai parancsnokságokat is meghívják.

— **Esküvő.** *Schlemmer* Ödön m. kir. 31. e. honvédszázados a jövő csütörtökön esküszik örök hűséget *Schmidt* Máriának, *Schmidt* Lajos püspöki kormányzó kedves leányának. Az esketési szertartást megyéspüspökünk végzi az angolkisasszonyok intézetének templomában.

— **Főispánunk utja.** Értesülésünk szerint dr. *Rainprecht* Antal főispán hivatalos látogatást tesz a veszprémi járás községeiben.

— **Nyilvános köszönet a veszprémi Káptalannak.** Az állami és közigazgatási hivatalosok a ftdő Káptalantól nagyobb terjedelmű szántóföldet kaptak bérbe. Jólétségre kötelességemnek tartom, hogy ezért nevükben ezuton is a legelhálásabb és legőszintébb köszönetemet fejezzem ki. *Fodor* Lajos.

— **Adományok a papi nyugdíjintézet javára.** *Perényi* Antal székesegyházi kanonok négyezer koronát adományozott a szt. Domonkosról nevezett papi nyugdíjintézetnek. — *Polgár* Dénes újonnan kinevezett csatári apát ugyanerre a célra egyezer koronát adott.

— **Honvédárva-nap Veszprémben.** Mai vezércikkünk dicsőséges harci kepet rajzol a harmincegyesek hősi vitézségéről. Magyar lélekéről lüktet, a csata izgalmában is csak fokozódó hazaszeretet lobog a rajzolt kép minden mozzanatában. Gyujtson bennünk ez hálás elismerést az élő harcosok, kegyeletes jótékonyt az elesett hősök családjai iránt s mindezt kifejezhetjük az alább ismertett *hadjárva*nap teljes támogatásával.

A f. hó 24-iki honvédárva-nap iránt nagy az érdeklődés mindenfelől. A véglegesen megállapított program szerint az ünnepélet délután 4 órakor kezdődik az „Apollo” mozgóképszínházban csupán a helyőrség katonái számára rendezendő két mozil-előadással. A kabaretszerű előadás a színházban este pontban 7 órák kezdődik. A rendezőség ez uton is felkéri az előadáson megjelenő közönséget, hogy 7 óráig elfoglalja helyét, mert az előadás megkezdése után az egyes számok befejeztéig a nézőterre (a páholyokba sem) senkit be nem bocsátanak.

A társasvacsoara alatt a közönséget egy teljes katonai és két cigányzenekar fogja mulattatni, — utána tombol a lesz. A társasvacsoarán résztvenni nem kívánók számára hideg buffet fog rendelkezésre állni. Az előadás után — mely körülbelül kilenc órák fszedődik be — a Korona-szálloda éttermeiben társasvacsoara lesz, melyre 24-én déli 12 óráig lehet jelentkezni a 31. pótzászlój segédtszói irodájában. A társasvacsoarán egy teríték ára ital nélkül 5 korona.

— **A város átírata.** Dr. *Komjathy* László polgármester átiratot intézett a kir. tanfelügyelőséghez. Ebben az iratban azt kéri a polgármester, hogy a tanfelügyelőség hasson oda, hogy a helybeli leányiskolákban a háborus nehézségek miatt oly kézimunkák készítését, melyek feltétlenül nem szükségesek, a háboru tartamára szüntessék be.

— **Tanítók a megyéspüspöknél.** A veszpréme gyházmegyei kath. tanítóegyesület küldöttsége a mult napokban tisztelgett az új főpásztoránál. A küldöttséget *Rosos* István egyházmegyei főtanfelügyelő vezette s beszédében őszinte, jóindulatú szöszlőj volt a tanítóság jogos kívánalmainak. A küldöttségben résztvettek: *Végh* Győző zirci ig. tanító, egyesületi vil. elnök, *Dénes* Lajos berzencei, *Gadi* Péter káptalanfai, *Rusznayk* Ferenc hajmáskéri, *Stephanek* János tapolczi és *Szabady* Béla tótszentpáli kántortanító. A megyéspüspök szívesen szavakkal ígerte meg a tanítói érdekeket hathatós támogatását.

— **A főispáni jótékonyalap.** Főispánunk által kezdeményezett jótékony alapra ujabban a 113—143. sz. nyugtáakra 21.110 K folyt be. Az eddigi adományok összege 26.207 K 80 f.

— **Katonai kitüntetés.** A király a kardok egyidejű adományozásával legfelsőbb elismerésben részesítette *Baumgartner* József 31-es főhadnagyot. A hadvezetőség *Kási* Gyula őrmesternek és *Fehér* Béla földiaknek a II. o. ezüst vitézségi érmet adományozta.

— **Hősi halál.** *Havas* (Tischler) Ferenc, a veszprémi 31. honvédgyalogezred ezüst vitézségi érmettel kitüntetett hadapródjelölt őrmestere még 1916. szeptember 20-án hősi halált halt az orosz harctéren. Haltestét szülei most hazahozták és hétfőn helyezték örök nyugalomra az enesei temetőben.

vessé s előzékenyvé teszik őt, szinte megsokszorozza odafont, hogy minél több jófélélt: szent, ruházati és élelmi cikket tudjon megszerezni ennek a nekünk kedves, kis bakonyaljai városnak.

Használjunk hadisegély postabélyeget!

Értekezlet

A katonák fehéreművel ellátása érdekében.

A hadrakelt seregnek fehéreművel és alsóruhával való ellátása szinte leküzdhetetlen nehézségekbe ütközik. Ezért a Hadszegélyző Hivatal a magyar népek három éve lángoló lelkesedésébe és minden más nemzetét felülmúló áldozatkész-ségébe vetett szilárd bizalommal fordul mindazokhoz, kik nyugodt munkában tölthetik itthon napjait, mert hős seregünk ércfalát övezi a haza szent földjét.

A sereg szükségletéről van szó! Nem jótékonytást kér a hadvezetőség, hanem kötelesség teljesítést, melyet senki sem fog megtagadni, akiknek gyermeke, hitvese vagy szülője messze idegenben, ellenséges földön, esőben és fagyban küzd érte és mindnyajunkért!

A Hadszegélyző Hivatal férfi és női fehéreműt, harisnyát, inget, lábbelit, szoknyát, törülközőt, asztalkendőit, ágyneműt, zsebkendőit, mindenféle fehér, szines, tarka vászon, pamut, karton- és barchet-holmit kér, amely alsóruhaként viselhető, vagy alsóruha készítésére vagy javítására alkalmas. Nemcsak ép állapotban levőt, hanem viseletes, használt, vagy rongyos holmit is felhasznál a katonaság.

Ebben az ügyben folyó hó 15-én dr. *Bibó* Károly alispán elnöke alatt értekezletet tartottak. A Hadszegélyző Hivatal képviseletében *Boross* Imre főhadnagy jelent meg Budapestről, az állomásparancsnokságot *Nagy* László alezredes képviselte. Ott láttuk azonkívül az összes veszprémi tanintézetek, minden jótékony-egyesület s a saját képviseletét. A hölgyek közül a következőket láttuk: *Patzl* Jenőné, *Stubenvoll* Ferencné, *Weisz* Elekne, *Csakany* Sandorné és *László* Emília főnöknő. Az alispáni megnyitót után annak a megbeszélésére került a sor, miként valósítsák meg a gyűjtés végrehajtását? A megállapodás abban történt, hogy az összes jótékony-egyesületek veszik kezükbe az ügy lebonyolítását s minden hivatalos jelleg elkerülésevel tisztára társadalmi uton oldják meg a kérdést.

A további részletek megbeszélésére és egyéb gyakorlati teendők miként történő végrehajtására az összes helybeli jótékony-egyesületek vezetősége tegnap délután fél négy órák a vármegyeház kistermében gyűlt össze. Határozatukról a jövő számban értesítjük olvasóinkat. Anyait azonban már ma is megmondhatunk, hogy a csütörtöki értekezlet mindent megtett arra, hogy az összegyűlt ruhatermek csakugyan rendeltetési helyükre jussanak. Ennek biztosításában nagy érdeme van *Nagy* László alezredes, állomásparancsnoknak, aki minden tőle telhetőt megtett a siker érdekében. Az eddigiek szerint a jótékony öngyűjtés tagjai az általuk vállalt városrészben végzik a gyűjtést. Az állomásparancsnokság két katonát ad melléjük kíséretül. A fehéreműk átvételéről pontos nyugtát adnak az átvéző felnek. Egy másik nyugttával a gyűjtők elszámolnak az állomásparancsnokságnak, amely a gyűjtött holmikát átveszi. Az állomásparancsnokság pedig a hirlapokban közzéteendő nyugtázással bizonyítja, hogy mit vett át. A gyűjtés folyamata alatt a katonák gondoskodnak a befolyt adományok lelkiismeretes megőrzéséről a rendelkezésre álló raktárban. A mozgalom lezajlása után ugyancsak ők vállalják magukra a beérkezett mennyiségnek a Hadszegélyző Hivatalhoz való juttatását. Már most előre is megjegyezzük, hogy senki egyes nem gyűjthet, a közönség csakis a majd közzéteendő urnóknak adja át szeretetadományát.

Tudjuk, hogy városunk közönsége sokat adott ruhatermekből az erdélyi menekülteknek s sok elajándékozni való nincs a hosszúra nyúlt háboru miatt. Mégis meleg szeretettel kérjük, adjon mindenki még nélkülözések árán is, mert csak így róhatjuk le a hősiakkal szemben köteles hála-nyit. Egy családtag részét és csak így mutatkoznak méltóan azokhoz, kik vérük hullásával, ezer veszélyben és szenvedésben egy világot csodálatba ejtő hőstettek közepette szeretettel gondoltak a honismeretdottakra!

— **A vasuti menetrend.** A tanács felírt a vármegyei közigazgatási bizottsághoz a balatoni vicinális menetrendjének javítása ügyében. Az egy órai vonat beszüntetése miatt a balatonvidéki mindkét nembeli tanulóifjúság itt szorult esti öt óráig. Ekkor vagy későbbben világítatlan kocsikban utaznak haza felé egész Balatonfűredig. Nem helyes dolog ez. Tanulmányi, főképen pedig erkölcsi szempontból kifogásolható. Jól tette a tanács, hogy változtatni óhajjt ezen. A közj. bizottság e felterjesztésnek helyt adott s elhatározta, hogy a küldöttség útján kéri fel a vasuti igazgatóságot kedvezőbb menetrend: vagyis a kora délutáni vonat visszaállítására érdekében. A küldöttség tagjai dr. Rainprecht Antal főispán, dr. Ovári Ferenc orsz. képvis. s dr. Komjáthy László polgármester.

— **Előterjesztések.** Dr. Bibó Károly alispán előterjesztést tett a kereskedelmi miniszternek, hogy a vármegye részére kiutalt szénkészletet bocsássa a szénelosztó bizottság rendelkezésére. A margarin kiutalása ügyében is lépéseket tett a Közélemezési Hivatalnál.

— **Igazgatói kinevezés.** A Veszprémi Közigazgatási Bank és Takarékpénztár igazgatósága Korai Arnold főkönyvelőt és cégvezetőt az intézet igazgatójává kinevezte.

— **Adomány a Tanitók Házára.** Hukk György espereslelkész 34 K-t küldött a veszprémi Tanitók Házára. Ez összeg az igali espereskerület földi pápáságának adománya, amely már hetekkel előbb beküldetett. A vezetőség halás köszönetet mond az adományért.

— **Felebbezés.** Leközlöttük azt a vármegyei közgyűlési határozatot, mely a városi villanytelep szabályrendeletének egyes intézkedéseire vonatkozó képviselőtestületi határozatot feloldja. A tanács e megyei határozat ellen felebbezéssel élt a belügyminiszterhez. A felebbezést jövő számunkban ismertetjük az „audiatur et altera pars” elvével fogva.

— **A hadikölcson érdekében.** A kir. tanfelügyelőség felhívást bocsátott ki a vármegyei tanitókhoz. Felhívta figyelmüket, hogy fejtsenek ki buzogást a hetedik hadikölcson érdekében. Akik megfelelő eredményt fognak felmutatni, a kir. tanfelügyelőség jutalmazására felterjeszti a vall. és közoktatásügyi miniszterhez.

— **Kitüntetett orvos.** A király Décsi Mór ádándi körösvet a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki. A tabi járás közszeretben tartott orvosát régi, buzgó és eredményes működéséért méltán érte a királyi kitüntetés.

— **László-domb és a kálvária.** A városi tanácsot érdekes terv foglalkoztatja. A László-templom környékén van egy jókora darab terület, melyet a város s az egyházközség felerészben használt. A tanács ezt a városi területet ingyen felajánlja a kath. hitközségnek kálvária céljára. A város pedig visszakapná a mai kálváriaterületet, mely egyébként is városi terület. Hogy mi lesz ez ajánlat sorsa, nem tudjuk s nem is akarunk elibe vágni. Annyi azonban bizonyos, hogy a László-domb a lépcsőjárát két oldalán művészi kivitelű stáció-szobrokkal pompás látványul szolgálja.

— **Gyűlés.** A városi párt f. hó 20-án d. u. 5 órakor a Korona-szálló helyiségében ülést tart. A gyűlésen a városi közgyűlés tárgyait vitatják meg.

— **A kir. tanfelügyelőségtől.** Dr. Vértessy Gyula kir. tanfelügyelő magánvizsgálatok ügyében átiratot intézett a polg. iskolák igazgatóihoz. A 145.100.903. sz. min. rendelet ugyanis arra kötelezi az iskolák igazgatóit, hogy a magánvizsgálati kérvényeket a tanfelügyelő véleményével együtt a vizsgálati határideje előtt legalább hat héttel felterjesztse a kir. tanfelügyelőséghez. Erre való hivatkozással dr. Vértessy Gyula közli az igazgatókkal, hogy a később beadott kérvényeket csakis a következő határidőben veszi figyelembe.

— **A hadirokkantak részére ipartelep építése céljából gyűjtést indítottak a vármegyében.** Eddig tízenkétzer koronánál valamivel több folyt be. Ha nagyobb összeget lehet biztosítani és a vármegye is nagyobb összeggel tudna hozzájárulni, úgy Veszprémmegyében is állíthatnak fel ilyen ipartelepet. Ha nem, úgy a fenti adományt valamely rokkanttelep javára adják, azzal a feltétellel, hogy a vármegyei rokkantakat megfelelő számban felveszi. Azonban az önálló telep megépítése kívánatosabb volna. Az ügyet ajánljuk olvasóink szíves figyelmébe.

— **A szalonna ára.** Polgármesterünk közölni teszi, hogy Veszprémmegye alispánja városunk területére a sózott szalonna árát 9 koronára 70 fillérbent állapította meg.

— **Szive lett a harangnak.** A tűztorony szivettlen harangján megkönnyöröltek. Szívet kapott, hogy megszólaljon, ha — mentes Isten tőle — ránk találna szakadni a vész. Tóth Árpád harangöntő már fel is szerelte, át is helyezte s így most már csak az órák gondja, hogy az óra ne a negyedeket, hanem az egész órákat üsse.

— **Tej.** A városi tanács a tejkérdés megoldása ügyében felterjesztést intézett az alispánhoz. Ebben az íratában jelzi, hogy a város tejszükségletét, amely a 4000 liter meghaladja, az eddig összeírt tejmennyiség nem fedezi. Az összeírt mennyiségben a környék falvai s uradalmi 2500, a püspökség 250, a káptalan 175 literrel szerepelnek. Még néhány száz liter jut helybeli gazdákra s kisebb tehenészetekre. A felterjesztés tehát szükségesnek tartja, hogy a város a rekvirálási jogot kissé távolabbi községekre is megszerzhesse. S még akkor is, ha a teljes ellátás lehetőségét megközelítik, a tanács véleménye szerint úgy oldható meg a tejkérdés sikerrel, ha annak összegyűjtését, kezelését, kiosztását az Élelmezési r.-t. intézi az eddigi két tejszárnak s még vagy hat kiosztóhely bevonásával. A tanács nagy körültekintéssel, megfontoló óvatossággal vezeti a kérdést a megoldás felé. Eppen emiatt a jegyzendően megvalósításáról holnapra nem várható.

— **Közgyűlés.** A város képviselőtestülete nov. 21-én közgyűlést tart. A gyűlés egy héttel előbbre jelzett időben közebe jött elhárító okok miatt nem volt megtartható. A pénzügyi s állandóválasztmányi gyűlés tegnap volt.

— **Városi fa.** Jelentkezés útján a városban 6355 m. fara és 51 határ ágfara történt előjegyzés. Ezzel szemben rendelkezésre áll 1500 m. fa. A bejelentett szükségletet tehát csak aránylagosan elégíthetik ki. Előbb azonban a hatóság arról is meggyőződik, hogy kinél-kinél mekkora a készlet. Többen vannak, akik még a régi áron jegyezték fát, azonban azt el nem vitték. A tanács úgy határozott, hogy ezeknek a fát a régi áron kiadja. Azokat pedig, akik az új fara kapnak cedulát, ezután is figyelmezteti a hatóság, hogy a kiutalt fát sürgősen elhordassák.

— **Petroleum.** A városi petrolumból leginkább azok a családok kapnak, akiknek tanulóik vannak. Nagyon helyes intézkedésnek tartjuk, hogy ezt a kedvezményt azokra a szülőkre is kiterjesztették, akiknek nagyobb elemi iskolás gyermekük van.

— **Felmentett főhadnagy Kleinfeld Ignác** főhadnagyt a veszprémi cs. es kir. tartalékkórház gazdasági tisztjét a honvédelmi miniszter a katonai szolgálattól alólfejtette. Kleinfeld főhadnagy a mozgósítás alkalmával vonult be, résztvevő a szerb offenzívában, mely alkalommal a Signum laudist a kardokkal kapta. Ezen offenzívában súlyos fülbajt szerzett, mely bajával hárctéri szolgálatra alkalmatlanná lett és 1915. elején a tartalékkórházhoz osztottatott be szolgálatlételre. Három éven át vezette a kórház élelmezését, ami a mindinkább nehezebbé váló beszerzési viszonyok következtében nehéz feladat elé állította, de munkáit mindenkor úgy látta el, hogy a kórház betegei és sebesülteik mintaserül ellátásban részesültek. Mint katonát, mint képe volt a pontos és lelkiismeres tisztnek. Lököttelek, nyájias és mindenkiel szemben tanusított uri modorával sok barátot szerzett magának a polgári lakosság körében. A kórház tisztja és orvosi kara e hó 13-án társasvacsera keretében búcsuzott a főhadnagytól, mely alkalommal dr. Reichenberg Sándor, dr. Hanczakowsky Basil főorvosorvosok és dr. Altmann Siegfried főorvos ósztinte szavakban fejezték ki sajnálatukat, hogy elhagyja azt a helyet, hol vezető állást töltött be.

— **Drágul a cukor.** A kereskedelmi miniszter tárgyalt a cukoripar vezető egyeivel. A tárgyalás eredménye, hogy a cukor árát főlegm. Megállapították egyuttal a háború tartamára érvényes cukorgyártási programot. Csak egy-lajta cukorára lesz; szemcsés kristálycukor. Az ára kg.-kint 260 K lesz. Ezzel egyidejűleg a kormány a cukorárát is felemelte méterma-zsánkiat 13 koronára.

— **A lefoglalt zsír.** A múlt számban említett zsírelőállítás ügyében a rendőrség tovább folytatja a vizsgálatot. A tanak messze laknak, beidérésük, illetve vallomások beszerzése sok idővel jár. A le-

foglalt zsír felől az orsz. közlelmezési hivatal rendelkezik. Megírta, hogy ebben a zsíreladásban az a legjelentősebb, hogy a helybeli fogyasztókat károsította. Ezt Róna Armin is belátja s meg is bánta. Arra törekszik, hogy jóvá tegye. Meglévő sózott szalonnáját már rendelkezésre bocsátotta. Arra nézve is ígéretet tett, hogy 10 mmáza zsírt szerez a városnak maximális áron.

— **Cukor, tea.** A nov. havi cukor tegnap került kiosztás alá. A központ ezuttal mind kokkacukrot küldött. — Kapott a város 19 kg. teát is. A közlelmezési hivatal utalványára kereskedő osztotta szét a jelentkezés sorrendjében családtagok száma szerint. Ez a kevés persze hamar elfogyott. Mások azt mondtuk: van ott, ahol ez volt. Talán most is így lesz!

— **Tanítók figyelmébe.** A vakokat gyámolító egyesület gyámoltjait megfelelő keresetet biztosító munkával a szükségesek anyag hiányában mindegyre nehezebben tudja ellátni. Különösen nehéz a kefe és seprűfelék készítéséhez szükséges lőszőr beszerzése. Ezekre való figyelemmel a kir. tanfelügyelő felhívja a tanítókat, hogy hassanak oda, hogy buzdítsák a tanulókat, hogy a gyűjtött lőszőr a Vakokat Gyámolító Országos Egyesületnek, Budapest, VII., Hermina-ut 7. szám alá küldjék be. Az egyesület a beküldött lőszőrnek értékét postán meg fogja küldeni. Ebből a gyermekek és közvetítésük révén szülők és más felnőttek megismervén a lőszőr értékét, meg fogják tudni, hogy annak gyűjtése használnál jár, azt a jövőben nem fogják elveszni hagyni, hanem abból maguknak szép jövedelmet biztosítanak. Azután meg annak az eljárásnak, ha a lőszőrt a tanítók szíves támogatásával az Egyesületnek közvetlenül küldik, az az előnye is lesz, hogy a gyűjtött lőszőrért többet kapnak, mert így elmarad az indokolatlan nagy haszonnal dolgozó közvetítés.

— **Városi sertés.** A városi hízalóbból a közeli időben kész sertések kerülnek közfogyasztásra. A hadbavonultak szegényebb családjai részére a városi székben olcsóbb husról is gondoskodnak. A csoportosulási elkerülése végett a városi hatóság a drágább, illetve maximál áron mért hus kiosztását más üzletben végezteti, a központban. Azt is tervebe vették, hogy a temetőhegyiek részére a Szt. István-utcában nyitnak hatóságilag husboltot. Itt említhetjük meg, hogy a város 2000 db. sertés hízalására kapott engedélyt. Ebben a számban a vidéki hízalóknál szerződésszerűen leköthető mennyiség is befigyaltatik. A sertések elelmét azonban a központ még nem utalta ki. A városi tisztviselők ez idén is vásárolhatnak tel vagy egész sertést a városi hízalóbból maximális áron. Ha elég sertés lesz, ezt a kedvezményt hasznos lesz kiterjeszteni a nemtisztviselőkre is. Annyál kevesebben szorúlnak a hatósági székre.

— **Olcsóbb lesz a sertés.** Igen magas áron adják-vezik a sertést. Beavatott helyről halljuk, hogy az árának ily tulzolt felhajtását megelégetik. Az új tervek szerint a sovány és javított sertésnél meghagyják a mai árat, de a szokásos levonások nélkül, vagyis az ár elősúlyban 680 K lenne. A hízott sertésnél pedig a levonások után fennmaradt árból számítják az egység-árat s ez — 150 kgr.-os sersést véve alapul — elősúlyban 550 K lenne minden levonás nélkül.

— **Balatoni fürdő eladása.** A bankok egyre-másra vásárolják a balatoni fürdőket. A Magyar Bank és Keresk. Részvénytársaság újabbban a szép fekvésű Balatonzámrdi fürdőtelepet vásárolta meg Siófok mellett. Az új gazda a négy kilométeres beépítetlen fronton nagyszabású tervvel kezdi meg a fürdőtelep fejlesztését.

— **Új vállalat.** Sümegen új vállalat alakult, Magyar Mezőgazdák Kereskedelmi Részvénytársasága céggel, 1.000.000 koronára alapítottá. A társaság a magyar mezőgazdák a kereskedelem terén tömöríti és odahat, hogy a mezőgazdaság terményeit jól értékesítse. A gazdákönöség terményeit akár bizományban, akár saját számlára átveszi. A gazdálkodás céljaira szükséges árukat tömeges vásárlás útján beszerzi. Erkölcsi és anyagi erejét hozzájárul, hogy a magyar föld jobban műveltesse és a többtermelés előmozdítassék. Résztvesz a leszerelés munkájában, amennyiben az eladásra kerülő szerelvényeket és árukat, melyek a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem céljaira használhatók, az erre hivatalos hatóságoktól át- vagy megveszi és a gazdák közli értékesíti. Oly iparvállalatokat támogat, melyek a mezőgazdasággal, ipar és kereskedelemmel szorosan összefüggnek. Elnöke: Hertelendy Ferenc nagybirtokos.

— **Olcsó céna.** A céna, mióta az árát maximálták, elült. Csak nagy árigéretre bujt elő. Sínylek ezt a háztartások s iparosok egyaránt. Utóbbiak megnyugtatósára szolgál az a híradás, hogy a keresk. miniszter az iparüzletek után látja el őket a szükséges cénnal. Jó lenne, ha a kormány arra is módot találna, hogy a háztartások is olcsó cénnak jussanak.

— **Gyűjtés.** A veszprémi áll. polgári fiúisk. tanulói a Balatonszabadi épült hadiárak számlájára má javára 150 koronát, a hadisir-alap javára 100 koronát, a veszprémvármegyei rokkanttelep javára 72 koronát, egy hadi zászlószög megvételeére 15 koronát, összesen 337 koronát gyűjtöttek. A tanulók e szép sikert, hazafias fáradozása mindenesetre dicséretet érdemel.

A veszprémi iparos-tanonciskola tanulói a hadisir-alap javára 31 koronát adtak össze fillérekből. — Ugyanerre a célra a helybeli kereskedelmi tanonciskola növendékei 10 K 40 fillért gyűjtöttek. Elismerés és köszönet nekik a közönség előtt is.

— **A városi adóhivatalból.** Az adóhivatal házbérvallomási ivatek küldött a háztulajdonosoknak. Most ezuton is felhívja az illetékeseket, hogy az ivot pontosan s a valóságnak megfelelően töltsék ki s nov. 30-ig adják be. A késedelmeket a megállapított házbéradó 1—4%-ával róják meg. Aki adójukat meg nem fizette, 24-ikéig annál is inkább fizessék meg, mert megzalogolják őket.

— **Elszámolás.** A nyomdászárak karácsonyi felruházására Veszprémben a szakmunkásokon kívül a következők adakoztak: Kovács József nyomdaigazgató 20 K, Adam Iván, Harangi György és dr. Óvári Ferenc 10—10 K, Schreiner János és Szlabey Dezső 5—5 K, dr. Bottka István 3 K, Imrek György, Keczer Imre, Kocsuba Emil, Kiss cukrász, Mihályfi János, Pálincák József és N. N. 2—2 K, dr. Beóthy István, Gubicza Lajos, dr. Hoss József, Kálmán István, Kiss Varga Gyula, Kosztelnik Jánosné, Hungler Ernő, Lakos György, Landor, Samuel Miksa, Fodor Ferenc, Szigeti Ákos, dr. Vegele Lajos, Szarka János és Molnár József várnagy 1—1 K. — Az adományokat az árak nevében köszöni a helyi megbízott.

— **Rangjelzés a köppenyen.** A Külügy-Hadügy jelent, hogy legközelebbi rendeletet bocsátanak ki arra, hogy a rangjelzések a köppenyen is föl legyenek tüntetve. A hadnagy köppenyen egy, a főhadnagyn két és a századosén három aranycsík lesz. A törzstisztek köppenyaliján leglaalaku sáv és a tábornokokén lefelé fordított lögyfalével lesz a megkülönböztetés.

— **A középiskolai hadiárak tanulók internátusa javára** újabban következő adományok érkeztek: Dr. Békefi Remig zirczi apát 5000 K, Veszprém város 1000 K, Almádi-kör 800 K, Au János dabronyi tanító gyűjtése 30 K, Szilágyi Jenő borzavári plébános gyűjtése 10-14 K, Kincs Adolf ácseszéi tanító gyűjtése 10 K, Harsányi Ferenc bakonyi tanító gyűjtése 21-70 K, devecseri plébánia-hivatal gyűjtése 8 K, Matkovich Jenő bakonybéli tanító gyűjtése 16-96 K, akjai rómi kath. iskola gyűjtése 55-40 K, lókuti r. kath. plébánia gyűjtése 12 K, Bakonybéli község gyűjtése 10 K, sári előjáróság gyűjtése 10 K, Nagyvázsöny község gyűjtése 163-62 K. A kegyes adakozók fogadják a veszprémvármegyei liga-bizottság hálás köszönetét.

— **Mennyi városi adó folyt be?** Folyó évben október 31-ig a városi pénztárba befolyt: pótdó 95.871 K 29 f., — ingatlantruházási pótlék 10.012 K 35 f., — vízidíj 56.166 K 94 f., — legelőbér 4472 K., — csőszbér 691 K., — üzöllői házbérvallás 4272 K 49 f. Birtokos polgárságunkra, amely elég busás háború jövődelmet élvez — jellemző, hogy a magas szarvasmarha-ár dacára 2757 K legelőbér és 843 K csőszbér hánáléka van. Pedig neki is van, mielő fizessen.

— **Az országos fehérméző gyűjtés fuzardij kedvezménye.** A hadsereg fehérméző-működésének ellátására megindított gyűjtőakció mind hatalmasabb arányokat ölt. Serényi Béla gróf kereskedelemügyi miniszter díjmentes vasúti szállítási engedélyeztet a vidéki állomásokról Budapestre. Ezeket a csomagot azonban a hivatkozott miniszteri rendelkezés értelmében csak akkor fogadják el díjmentes szállításra, ha a községi előjáróság, vagy iskolaiigazgatóság adja fel. Minden hivatkozott tartalombevallási rovatban a következő jelzéssel kell ellátni: *Az országos fehérméző-gyűjtés eredménye.*

— **Az új hadisegélyek.** A felemelt hadisegély folyósítására újév előtt nem számíthatunk. A hadisegély összegét már megállapították, de a segélyigény és a segélymegvonás előkészítése még sok munkát okoz. Ugy halljuk, a hadisegély rendszerre is megváltozik. Nem a jegyzők, hanem bizottságok intézik majd a hadisegélyezés ügyeit.

— **A rendőrkapitány hirdetménye.** A vármegye alispánjának 25727/1917. számú rendelete alapján közhírre teszem a következőket:

1. Ismételtlen figyelmeztetem a lakosságot, hogy a hízalásból kivont, illetve a megengedett 2 számat meghaladó összes hízsertések az Országos Közélemezési Hivatal rendelkezése alá esnek, azok senkinek el nem adhatók, sőt a szabályszerű háziüzkségletet meghaladó mennyiségen felül a háztartásban sem használhatók fel.

Mindazonáltal figyelmeztetem a lakosságot, hogy ezen rendelkezésem következményeképp a 2 számon felül beállított és félhízott sertéseket ne vonja ki a hízalásból, mert ezzel nagy közgazdasági kárt okoz, az eddig feleltetett takarmány zsirtelés szemponyjából teljesen kárba vész és anyagilag sem előnyös a hízalásból való kivonás, mert a kihízott sertésekért kétségtelenül nagyobb térítést fizetnek, mint a félhízottakért.

Közlöm ez alkalommal a lakossággal, hogy addig az időpontig, míg az Országos Közélemezési Hivatal nem intézkedik, ezen rendelet életbelépése előtt beállított bármely fölösszamu sertéseknek tovább hízalásáért a vármegye alispánja senki ellen nem kívánja büntető eljárást megindítását.

2. Tudomására jutott a hatóságnak, hogy a sertések értékesítésénél a tényleges súlyt az eladók eltitkolják, csak azért, hogy a maximális árért nem keljen adniok, ami nemcsak a hízott, hanem a sovány sertéseknél is a maximális ár túllépését jelenti.

Figyelmeztetek tehát mindenkit, hogy hasonló eladástól tartózkodjék, mert aki ilyenképp jár el, az kihágást követ el és 6 hónapig terjedhető elzárással és 2000 korona pénzbüntetéssel, azonkívül a jogellenesen nyert érték kétszereséig terjedhető kártérítéssel büntethető. Veszprém, 1917. november 13-an. Dr. Török Gyula, rendőrkapitány.

— **Ez ám a szüret.** A tolnamegyei Nagydorog községben Szechenyi Domokosnak 5500 hl. bora termett. Somogyban az Esterházy hercegi uradalmakról bérli részvényirtársaság 5000 hektól bort szüretelt. A szeptemberben kezdett szüretet csak most fejezték be. Ugyanitt a piaristák mernyei szőlőjében 600, egy másik szőlőjükben 400 hl. bor termett. Azt hisszük, hogy a rekordtermés még sem az uradalomak. Lángi Lajos balatonkeneset birtokosnak hat kisholdon 330 hl. bora termett. Tehát a száz akót haladja meg egy holdnak a termése. Ha a mustot köles adia volna, akkor se fizethetett volna bővebben.

— **Testvérgyilkos.** Geist Ádám márkói lakos a Csátár-hegyen marhatat legeltetett a mult heten Janos testvére birtokán. Janos a vendéglátás ellen tiltakozott, amiből parázs szóváltás keletkezett. A pörlekedés vége tetlegesség lett. Geist Ádám febbeütötte testvérét, aki agyarázkódást szenvedett az ütések következtében. Harmadnapra bele is halt a kapott sérülésbe.

— **Egy jókarban lévő kerékpár teljes felszereléssel, jó gumikkal, szabadonfutó és kontrafekes, azonnal eladó.** Ára 120 korona. Cim *Ferenc Fenyves-utca 11.*

— **Keresek megvételre Veszprémben két-három, vagy négyszobás lakást** mellékhelyiségekkel és kerttel, továbbá a Balaton mellett vagy más vidéken 1—5 holdig szőlőt és gyümölcsösöt. Ajánlatok „Erdeily” jellegre Veszprémbe ezen lap kiadóhivatalába küldendők.

— **Suly László biztosítási és bankirodája** Veszprém, Szabadi-utca 3. Elfogad az *Első Magyar Általános Biztosító Társaság* főképviseletében élet-, baleset-, járadék-, üz-, jég- és szavatossági biztosításokat. Takarékpénztári, gyáripari és egyéb részvénytársaság, valamint vállalati részvényeket, értéks állampapírokat, hadikölcsönkötvényeket saját számlára vásárol és forgalmi áron elad. *Osztálysorsjegy eladás.*

WELLNER GYULA
készít a fogtechnika legromokobb specialitáit. VESZPRÉM, Rákóczi-tér 22
Foghuzás • Műfogak • Fogtömés

KÖZGAZDASÁG.

Alma-tea. Egy háziasszony írja a következő sorokat: A tejség és az orosz tea nagy drágaságára való tekintettel akkorára, amikor majd lesz megint cukor, egy nálunk még alig ismert igen kellemes ízű, egészséges és teljesen ingyenes teapótlóra hívom fel a háziasszonyok figyelmét, melyet orosz tea helyett német orvosok már rég tanácsoltak s különösen idegbetegeknél elrendeltek. Az alma héját, mely oly sokáig asztalunkról mint hasznavehetetlen, a hulladékok közé került, hosszabb eltartásra apróra kell vágni és megszarítani. Frissen is főzhető és azzal az előnyvel is bír a mostani tüzelet- és spirituszinséges időben, hogy sokkal jobb ízű és szebb színű, ha tovább fő és áll. Legjobb egy vastag, természetesen teljesen tiszta edényben az ebédőzés alkalmával megfőzni és azután a sütőben letakarva állni hagyni, ahol meleg marad órákig s használatra készen áll rendelkezésünkre. Lehet citrompótlóval is inni. Béke idején citrommal nem lehetett megkülönböztetni a legfinomabb orosz teával. Különösen kellemes ízű, ha cukor helyett mézet teszünk bele. Az az előnye is van, hogy kevesebb cukor kell hozzá, mint más teaóhoz.

Olcsó háziacet. Egy gyakorolt jó háziasszony állította össze a következő receptet jó és olcsó háziacet készítéséről: 5 liter vízben feloldunk 35 dekagram cukrot és 30 fillér értékű élesztőt, reá helyezvén két szelet pirított kenyert. E keveréket beköve meleg helyen tartjuk, ahol az erjedés megindul és egy-két hét múlva kiválóan jó ecetünk lesz, amely ha netalán megfőződődne, egy-két kanálnyit tejet öntünk reá. Tessék megpróbálni!

Anyakönyvi kivonat.

Születés.

Farkas Ernő munkásbiztosító pénztári igazgató és Horváth Iona leánya Piroks Irma r. k. — Dombai Lajos cipésziparos és Stefanics Mária fia Lajos József r. kath. — Glück Ferenc máv. állomás málházó és Grünvald Mária leánya Erzsébet r. kath. — Ódor Terézia házicseléd fia János r. k.

Halálozás.

Sandbauer Antal kömives r. kath. 44 éves. — Bubik Lajos főhadnagy hivatalnok, r. k. 37 éves. — Vaskó Orbán földmives r. k. 28 éves. — Horváth János földmives r. k. 41 éves. — Kovács Károly földmives r. k. 37 éves. — Hajdu József földmives r. k. 39 éves. — Csontos Imre földmives r. kath. 25 éves. — Simonics József földmives r. kath. 40 éves hősi halált halt katonak. — Neff Erzsébet magánzó r. k. 34 éves. — Kovács Lajos napszámos ref. 62 éves. — Branstetter Józsefné Horváth Mária napszámosnó ref. 24 éves. — Özv. Perlaky Ferencné Kovács Zsuzsanna államvasuti kalauz özvegye r. k. 46 éves. — Főczeny Antal r. kath. 2 éves. — Özv. Gergely Györgyné Rostási Zsófia hentesiparos ref. 59 éves. — Bauer Antal fuvaros r. k. 59 éves.

Házasság.

Rapos János cipészszegéd ev. és Janczó Mária szakácsnő r. k.

Használjunk hadisegély bélyeget!

Eladó ház.

Veszprémben, a Hosszu-utca végén, az Eszterházi-utca 2. számú ház szabad kézből eladó.

A házon — mely három részből áll — van 3 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 1 pince, 1 nagy máhly, raktár, 2 felszer és 2 udvar. — Az ucafeleli lakás bolthelyiséggé is átalakítható. — Bővebb felvilágosítás nyerhető az ugyanott lakó tulajdonosnál.

